

Novembrsko slovenjevanje v Pragi

Napsal uživatelj Andrej Šurla

Pátek, 02. prosinec 2011 19:41 - Aktualizováno Pátek, 02. prosinec 2011 19:43

Lepo pozdravljeni! Berem, kako se vsepovsod, kjer delujejo slovenski lektorati, dogajajo s slovenščino in slovenskim nabiti zanimivi kulturni in izobraževalni dogodki, zato je skrajni čas, da še sam povem, kako smo se novembra v tem smislu trudili slovenisti v Pragi. Dve prireditvi moram omeniti, no, pravzaprav tri, pri čemer sta bili dve organizacijsko povezani, izvedeni pa v različnih prostorih in pred deloma različnima publikama.

Mesec smo pričeli z dogodkoma, za katera je najbolj zaslužna prevajalka, pesnica in neumorna kulturna delavka Tatjana T. Jamnik, ki ji je uspelo uresničiti lani napovedano idejo o strokovnem srečanju čeških, slovaških in slovenskih literarnih prevajalcev.

Četrtega in petega t.m. ga je v svoji sejni sobi gostila tukajšnja Slovanska knjižnica, nad njim pa je pozorno bdela dobra (tudi) slovenistična duša te inštitucije, dr. Milada Nedvědová. Referati in pogovori so bili na koncu sicer omejeni skoraj izključno na slovensko-češko in (v manjši meri) slovaško-slovensko prevajalsko delovanje, nad čimer pa se seveda, gledano z zornega kota slovenistov, ne bomo pritoževali. Sestanka se je poleg predstavnic čeških prevajalskih stanovskih organizacij in spreminjajočega se števila poslušalcev (deloma tudi iz študentskih vrst) aktivno udeležilo dobrega pol ducata mlajših čeških prevajalcev slovenske literature (iz Brna, Pardubic in Prage), ki so debatirali tudi o različnih uredniških politikah izdajateljev prevodne literature, različnih praksah financiranja in obdavčitve knjig v posameznih državah in aktualnih trendih v knjigotrštvu ter njihovih vplivih na prihodnost literarnega prevajanja. Poseben sklop, z referati profesorja Andreja Rozmana in Špele Sevšek Šramel z ljubljanske slavistike, Kristína Potočňáková iz Bratislave ter nekdanjega študenta praške slovenistike Radka Nováka, je bil namenjen tudi osvežitvi poznavanja zgodovine prevajalskih stikov in opozorilu na povezovalno moč mednarodnih literarnih festivalov. Srečanja se je udeležil tudi drugi Andrej Rozman, tisti z umetniškim vzdevkom Roza, ki je srečanje zaključil s predstavitvijo svojega »zaničniškega« kritiziranja nesmiselnosti in neproduktivnosti ekonomske obdavčitve kulturnega ustvarjanja. Tule si, za zaključek tega dela poročila, dovoljujem zapisati misel, ki se mi je zdela v Rozinem razpravljanju vredna prav posebnega premisleka: da je visoka davčna stopnja (ob hkratni politiki selektivnega, špekulacijam o potencialni 'umetniški ravni' sledečega subvencioniranja umetnosti) verjetno kriva tudi za nizko kakovostno raven t.i. »popularne kulture«.

Poleg Javne agencije za knjigo Republike Slovenije je srečanje s pogostitvenim prispevkom podprlo Veleposlaništvo Republike Slovenije, z osebno udeležbo na sobotnem delu pa ga je počastila tudi veleposlanica mag. Smiljana Knez. Slovenski lektorat je na prireditvev pripeljal nekaj poslušalcev in bil formalni posrednik za zagotovitev tehnično-pogostitvenega osebja, lektorju pa je pripadla čast moderiranja enega izmed problemskih sklopov.

Rozinim gledališkim projektom, čeprav tudi sami nagovarjajo najširše množice, kakovostne siromašnosti zagotovo ne moremo oporekati. To je potrdil tudi njegov *Kabareté Símplozij*, ki ga

je ob glasbeni spremljavi Gorana Završnika ter imenitnem dubbingu Radka Nováka (v prej pripravljenem prevodu Hane Mžourkove) izvedel petega novembra zvečer v

Literarni kavarni

Ř

et

ě

zov

á

. Predstava je nasmejala (pa verjetno tudi prisilila v premislek o estradni »industriji« in morda še čem) blizu štiridesetglavo občinstvo, v katerem je bilo poleg večine trenutnih študentov praške slovenistike tudi razveseljivo veliko njihovih nekdanjih kolegov, nekaj tukaj živečih Slovencev in njihovih čeških prijateljev ter skupinica sodelavk s

Katedre za južnoslovanske in balkanistične študije

(kakor se od februarja imenuje naše univerzitetno življenjsko okolje), z obiskom pa je tudi to prireditev počastila gospa veleposlanica.

Rozin šov je bil zaključek tudi sicer bogatega večera, ki ga je na istem prizorišču odprl literarni nastop skupine slovenskih literarnih ustvarjalcev, zbranih v projektu *Zlati čoln – Slovanski most 2011*

. S po nekajminutnimi branji so del svojega delovanja predstavili Andraž Polič (z umetniškim sodelovanjem Nataše Burger), Alenka Jensterle – Doležal, Ingrid Lamut – Vostra, Iztok Osojnik, Tomislav Vrečar in Ksenija Jus – Xenia, ki je zapela nekaj svojih songov, ter bralci prevodov v češčino, med katerimi sta bili – poleg nekdanjih študentov Radka Nováka in Radka Čermáka (slednji je na odru preživel takorekoč vso prireditev, saj je bil tudi voditelj programa) – tudi trenutni študentki Eliška Bernardová in Magdalena Slezáková. Glavna organizatorica tudi tega večera, Tatjana T. Jamnik, se je tokrat žal odločila le za sovoditeljstvo, vloga slovenskega lektorata oz. lektorja pa je bila omejena na obveščanje o prireditvi in zagotovitev bralk ter tehnične opreme – slednjo (skromno ozvočenje, projektor in platno) sem napaberkoval na Filozofski fakulteti (za čas, naklonjenost in potrebne inštrukcije gre posebna zahvala tehniku FF g. Jiříju Stiborju).

Slovenska literatura je delno soobeležila tudi bogato praško poznonovembrsko kulturno dogajanje. Po zaslugi finančne podpore Študentske založbe nas je v sklopu svoje češke minutneje, ki je naslednji dan zajela še Brno (o čemer je že poročala tamkajšnja lektorica), obiskal pisatelj Andrej E. Skubic, dobitnik kresnika (l. 2000) za roman *Grenki med* in Nagrade Cankarjeve založbe za najboljši roman s sodobno tematiko (l. 2006)

Popkorn

ter mdr. avtor romaneskne in dramske uspešnice

Fužinski bluz

. Za literarni večer, ki smo ga tokrat izvedli v

Tynski literarni kavarni

, v neposredni bližini osrednjega praškega trga Staroměstské náměstí, si je sam izbral v češčino še neprevedeni roman

Popkorn

(

Grenki med

in

Fužinski bluz

lahko Čehi že berejo v prevodu Petra Majnuša). Priprava na srečanje je zato našim študentkam ponudila tudi izjemno dobrodošlo prevajalsko izkušnjo. Prevajanje Skubičeve literature zaradi z vsemi prvinami živosti prepletenega pisateljevega jezika nikakor ni mačji kašelj, a mislim, da so magistrandka Magdalena Slezáková, študentka drugega letnika Eliška Bernardová, njena leto starejša kolegica Lucie Pechová in »fakultativka« Ivetta Bůžková zahtevno nalogo (ob nekaj lektorskih rojenogovorčevskih konzultacijah, ki so pri takšnem tekstu pač nujno potrebne) opravile zelo uspešno. Prevajalke so svoje prevode na literarnem večeru tudi same prebrale – razen ene, ki jo je branja jezikovno precej pikantnega odlomka »odrešil« znanec iz poročila o dogodkih z začetka meseca, Radek Novák. Radek je nase prevzel tudi vlogo prevajalca pogovora, ki sem ga z gostom med branjem omenjenih fragmentov romana vodil slovenski lektor, in kar živahne debate, ki je sledila. Med njo je bila po pričakovanju posebne pozornosti deležna prav jezikovna plat Skubičevih tekstov, vključno s problemi, s katerimi se mora ob njej soočiti prevajalec. Na srečanju, v uvodu katerega smo se malce pozabavali tudi z nekaj videoposnetki legendarne skladbe, ki je svoj naslov »posodila« obravnavanemu romanu (in ji je namenjeno tudi eno izmed razmišljanj njegovega junaka), nas je sedelo – po mojem hitrem štetju – devetnajst: v veliki večini sedanji in nekdanji praški študentje slovenščine. Kot organizator sem morda osebno pričakoval še za nekaj obiskovalcev višjo številko, a morda je treba kar verjeti kolegu Nováku, ki na osnovi svojih izkušenj z obiskovanjem in organiziranjem kulturnih dogodkov ugotavlja, da »preveč« ponudbe v relativno majhnem časovnem razponu – zlasti če gre za velemesto z močno in raznovrstno kulturno sceno – obiska sledečih si sorodnih prireditev ne spodbuja, ampak ga prej zmanjšuje. No, tisti, ki smo prišli, smo odhajali domov zadovoljni, saj se je gost izkazal ne le kot odličen pisatelj, ampak tudi kot zelo komunikativen, zgovoren in prijazen sogovornik, ki nam je s svojimi odgovori odprl pot do globljega spoznavanja svojega literarnega sveta, morda pa nas usmeril tudi v intenzivnejše, bolj razumevajoče doživljanje realnosti, v kateri koreninijo njegove romaneskne zgodbe in literarni jezik.

Fotografske utrinke s srečanja prevajalcev je na strani KUD Police Dubove pred časom že ponudila Tatjana, sam pa dodajam povezavi do nekaj kakovostno slabega fotografskega gradiva z literarno-gledališkega večera z Zlatim čolnom in Andrejem Rozmanom Rozo ter precej boljše fotoreportaže s srečanja z Andrejem E. Skubicem.

a) Zlati čoln in Andrej Rozman Roza:

Novembrsko slovenjevanje v Pragi

Napsal uživatelj Andrej Šurla

Pátek, 02. prosinec 2011 19:41 - Aktualizováno Pátek, 02. prosinec 2011 19:43

<https://picasaweb.google.com/113258347981137083466/ZlatiColnSlovanskiMost2011InAndrejRozmanRozaKabareteSimplozijPraga#>

b) Andrej E. Skubic:

<https://picasaweb.google.com/113258347981137083466/LiterarniVecerAndrejaESkubicaPragaTynskaLiterarnaKavarna21112011FotoLiliZavcer#>

Lep pozdrav in poznojesenske Prage,

Andrej Šurla